

Quadraam

Beroepsbeeld van de docent

September 2018

Het Quadraam beroepsbeeld van de docent

De maatschappij is voortdurend in ontwikkeling. Quadraam wil met dat gegeven haar onderwijs vormgeven. Dit vraagt om uitstekend opgeleide docenten, die zich verder willen en kunnen ontwikkelen. Zo kunnen zij inspelen op de veranderende, nieuwe eisen die aan het beroep worden gesteld. Het beroepsbeeld is niet vaststaand, maar permanent in beweging. Quadraam ziet deze veranderlijkheid als een kracht. Dit vraagt van iedereen een onderzoekende, leergierige en betrokken houding. Daaruit volgen waarden die richtinggevend zijn voor de handelwijze van iedereen die bij Quadraam werkt: wij zijn samenwerkingsgericht, omgevingsgericht en ondernemend. Quadraam ziet leren daarom als:

”... een open proces waarin leerlingen, studenten en medewerkers samen leerkracht ontwikkelen”.

Leerkracht kent in onze schoolpraktijk twee uitgangspunten:

1. Zichzelf, de ander en de wereld om zich heen leren begrijpen: het belang van kennis en zelfkennis;
2. Leren zelfredzaam te zijn in een constant veranderende samenleving: het belang van vaardigheden en zelfregulatie.

Het is dan ook de maatschappelijke opdracht van de docent om regisseur te zijn van zijn eigen professionele ontwikkeling. In een steeds veranderende context is aandacht nodig voor het individueel en gezamenlijk nemen en creëren van professionele ruimte. Door in gezamenlijkheid te onderzoeken, te leren en verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen ontwikkeling, die van de school, de collega's, de leerlingen en de stagiairs, levert de docent een bijdrage afhankelijk van zijn rol en opdracht.

Het daaraan verbonden beroepsbeeld bevat meerdere elementen. Alle docenten van Quadraam hebben de ruimte om zich te ontwikkelen op verschillende gebieden waarmee ze leerkracht vergroten. Docenten tonen hiertoe persoonlijk leiderschap en leggen sterke nadruk op ontwerpend en onderzoekend werken en leren. Hierbij kan de docent zich ontwikkelen in meerdere richtingen.

De Basis

1. *Professionele identiteit*

De Quadraamdocent kenmerkt zich door een professionele identiteit. Deze is gericht op de ontwikkeling van eigen interesses en talenten, met aandacht voor dialoog, denkprocessen en reflecties gedurende zijn hele carrière. Daarbij ziet de Quadraamdocent het leren acteren in een steeds veranderende context, met aandacht voor kritisch leren denken, creativiteitsontwikkeling, metacognitie, leren samenwerken als een voortdurende uitdaging.

2. *Grondhouding*

De Quadraamdocent kenmerkt zich door een onderzoekende en ontwerpende grondhouding. Als docent binnen Quadraam kijk je kritisch naar jouw eigen onderwijspraktijk en de onderwijspraktijk binnen de school (en Quadraam). Als docent werk je systematisch aan de verbetering van het onderwijs voor leerlingen. Daarnaast verwachten wij van docenten dat zij in staat zijn om hun eigen onderwijspraktijk te ontwerpen. Het gaat dan om het ontwerpen van lessen en lessenreeksen die aansluiten bij de moderne onderwijspraktijk.

3. *Bekwaamheden; Pedagoog, Vakdocent en Vakdidacticus*

Kern van het beroep van docent is het leren van de leerling te stimuleren door hen te inspireren en te ondersteunen. **Die kern bakent het beroep af: docenten hebben altijd een taak binnen het primaire proces en dragen daarmee direct bij aan het leren van leerlingen.** Omdat dit de kern van het beroep is, verwachten we van iedere docent dat hij de hiervoor vereiste vakkennis en vakdidactische en pedagogische basisbekwaamheden beheerst en verder ontwikkelt. In de omgang en begeleiding van leerlingen én bij het vormgeven van het leren van leerlingen focust de docent op deze basisonderdelen van leerkracht.

Ontwikkelrichtingen

Binnen Quadraam hanteren we zeven ontwikkelrichtingen. Wij geloven dat docenten die het optimale uit hun leerlingen willen halen moeten blijven leren, reflecteren en verbeteren. De ontwikkelrichtingen bieden docenten verschillende mogelijkheden voor professionele groei en loopbaanontwikkeling. Dit kan binnen één richting, maar ook door meerdere richtingen te combineren.

1. *Pedagogisch specialist*

Van een pedagogische specialist verwachten we dat hij de basisbekwaamheden beheerst. Daarnaast is een pedagogisch specialist een docent met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze die in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. Als specialist ontwikkelt de docent zich tot leerlingbegeleider, LOB-er, studieloopbaanbegeleider, decaan of zorgcoördinator.

2. *Onderzoeker*

Docenten kunnen zich ontwikkelen door praktijkgericht onderzoek te verrichten dat een bijdrage levert aan de ontwikkeling van onderwijs. Docenten die zich ontwikkelen als onderzoeker kunnen onderzoeker zijn als student aan een masteropleiding, onderzoeksdocent binnen en school zijn of docentpromovendus. Ook docenten die via een LOF of NRO aanvraag onderzoek verrichten ontwikkelen zich als onderzoeker in de school. Onderzoekers maken ook deel uit van leerateliers en/of een onderzoeksteam.

3. *Didactisch specialist*

De (vak)didactisch specialis beheerst de basisbekwaamheden. De docent maakt de vakinhoud leerbaar voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Hij doet dit met een professionele en ontwikkelingsgerichte werkwijze. Als specialist kan hij expert worden op het gebied van toetsing en beoordeling, activerende didactiek, motivatie of werkplekleren. De docent kan zich ook specialiseren op didactisch gebied, bijvoorbeeld in ICT-didactiek, omgevingsonderwijs of praktijkleren.

4. *Opleider*

Binnen het docentenberoep, kan je je ook ontwikkelen als opleider. Dit betreft de opleider van het werkplekleren van aanstaande docenten en collega's. Een groot aantal docenten is, bijvoorbeeld in het kader van samen opleiden en professionaliseren, actief als werkplekbegeleider of schoolopleider, of is coach van nieuwe collega's. Ook zijn er docenten die actief zijn in interne (huis)academies, die scholing en trainingen verzorgen op studiedagen en conferenties.

5. *Vakspecialist*

Docenten kunnen zich ontwikkelen tot vakinhoudelijk specialist. De specialist beheerst het "basisniveau" en 'staat hiermee boven' de leerstof. Hij kan de leerstof zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De leraar kan verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap. De vakspecialist kan daarnaast doorlopende leerlijnen ontwerpen. Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel door buiten het onderwijs te kijken, bijvoorbeeld door een tweede baan in het bedrijfsleven dat aansluit bij het vak. De specialist is in staat om gepersonaliseerd begrijpelijk en relevant te onderwijzen. De docent kan zich daarnaast ontwikkelen tot eerstegraads vakleraar of door een tweede bevoegdheid in een verwant (tekort)vak te behalen.

6. *Leider*

Ervaren docenten kunnen zich ontwikkelen in het organiseren van goed onderwijs. Vanuit deze ontwikkeling kunnen zij bijdragen en leidinggeven aan de organisatie en aan het (bovenschools) beleid. Dit kan binnen het team-, school- of bestuurlijk niveau.

7. *Innovator*

Het gaat hier om docenten die onderwijs ontwerpen en bijstellen buiten de eigen lespraktijk. Het zijn docenten die deel uitmaken van leerateliers of die een lesson study uitvoeren. Deze docenten zijn in staat vernieuwend onderwijs te ontwikkelen, gebruikmakend van ICT en activerende didactiek. Onderwijs wordt ontwikkeld in samenwerking met de onderwijspraktijk en in samenwerking met instituten.

Het beroepsbeeld in beeld

